

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Boico Victor,

Judecători – Chișcă-Doneva Tamara, Stratulat Galina,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, în cauza penală în privința lui

*Schițco Vladimir XXXXX, născut
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 09.09.2015 – 31.05.2017

instanța de apel: 24.06.2017 – 25.10.2017

instanța de recurs ordinar: 05.01.2018 – 24.04.2018

instanța de apel: 12.06.2018 – 09.09.2018

instanța de recurs ordinar: 26.11.2018 – 12.03.2019

instanța de apel: 12.04.2019 – 15.05.2019

instanța de recurs ordinar: 02.07.2019 – 20.12.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2017, Schițco Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate legată de administrarea bunurilor pe un termen de 3 ani.

În privința lui Schițco Vladimir a fost aplicat arestul preventiv, cu anunțarea în căutare. Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii.

A fost admisă acțiunea civilă, dispunându-se încasarea de la Schițco Vladimir în beneficiul lui Gaulica Valeriu suma de 16596 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 1000 lei cheltuieli pentru asistență juridică.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: la XXXXX, Schițco Vladimir, sub pretextul efectuării reparației din str. XXXXX, ap. XXXXX mun. XXXXX, prin înșelăciune și abuz de încredere, a însușit de la Gaulica Valeriu suma de 500 de Euro, care conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Republicii Moldova, la acea dată constituiau 8 920 lei, 5 000 lei, un dispozitiv de tăiat fier de model „Makita” cu valoarea de 1 000 de lei, un perforator de model „Makita” cu valoarea de 1 600 de lei și un fereștrău cu valoarea de 75 de lei, pricinuindu-i astfel părții vătămate Gaulica Valeriu o daună în proporții considerabile în sumă de 16 595 de lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

3.1. În motivarea cererii de apel, avocatul Sergiu Zaharia a menționat că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii imputate. Din declarațiile martorilor și ale părții vătămate, nu s-a stabilit intenția inculpatului de a comite infracțiunea de escrocherie, atâta timp cât imediat după ce a primit banii de la partea vătămată, inculpatul a angajat trei persoane care au efectuat lucrările de reparație, însă din vina vecinilor și lipsa resurselor financiare, acestea nu au fost finisate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2017, apelul a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului.

5.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Zaharia Sergiu a menționat că:

- prima instanță și instanța de apel la administrarea probatoriului au inclus în calitate de probă declarațiile martorului Pușcașu Vasile (f.d.64), care nu au fost cercetate în ședința de judecată în prima instanță, nefiind date nici citire de către procuror;

- instanțele au admis o eroare de fapt, considerând soluția ca fiind una eronată;

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului Vladimir Schițco, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2017 și s-a dispus rejudecarea cauzei în ordine de apel, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs ordinar a constatat, că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de cerințele dispozițiilor art. 101 Cod de procedură

penală și a comis următoarele erori de drept: contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penal nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Zaharia S. în numele inculpatului (f.d. 219-220, vol. I); în motivarea soluției nu s-a expus clar asupra argumentelor apelantului cu referire la volumul lucrărilor efectuat de către inculpat în apartamentul părții vătămate.

Instanța de recurs ordinar a reținut că, instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului printr-o motivare superficială, fără a clarifica circumstanțe esențiale ale cauzei, astfel a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, nu a corectat erorile admise de prima instanță, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului Vladimir Schițco, a fost casată integral sentința, inclusiv din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Schițco Vladimir a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și a fost liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

A fost admisă acțiunea civilă, dispunându-se încasarea de la Schițco Vladimir în beneficiul lui Gaulică Valeriu prejudiciul material în sumă de 16 595 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 000 de lei

8. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului Schițco Vladimir prin care a solicitat casarea deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii de escrocherie.

8.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Zaharia Sergiu a menționat că instanța de apel eronat a constatat că în acțiunile inculpatului sunt întrunite latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal. În rest avocatul Zaharia Sergiu în recursul ordinar declarat a indicat aceleași temeuri care după formă și conținut au fost identice recursului anterior.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 martie 2019, a fost admis recursul ordinar, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.09.2018, în cauza penală,

în privința lui Schițco Vladimir și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. În susținerea soluției emise, instanța de recurs ordinar a constatat, că instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe inculpatul Schițco Vladimir de comiterea infracțiunii de escrocherie fără a face o analiză amplă a naturii relațiilor apărute între inculpat și partea vătămată, nefiind indicate care sunt probele ce demonstrează că lucrările efectuate de către inculpat sunt necalitative.

Instanța de recurs ordinar a remarcat că în cadrul procesului penal nu a fost efectuată nici o expertiză care să constate despre calitatea și cuantumul lucrărilor efectuate de către inculpat; instanța de apel și-a întemeiat poziția cu privire la calitatea lucrărilor și cuantumul acestora doar în baza presupunerilor, ceea ce contravine principiului prezumției nevinovăției prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală, iar rejudecând cauza, a omis prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală și fără a ține cont de indicațiile instanței de recurs, repetat a examinat cauza fără a se expune clar asupra argumentelor apărării cu referire la volumul lucrărilor de reparație efectuate de către inculpat în apartamentul părții vătămate.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, cererea de apel declarată de către avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului Schițco Vladimir, a fost admisă casată integral, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2017, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin car:

Schițco Vladimir a fost achitat pe învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, din motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii

10.1 Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a reținut că partea acuzării nu a demonstrat în afara oricărui dubiu că, acțiunile lui Schițco Vladimir au fost îndreptate spre dobândirea ilicită prin înșelăciune a mijloacelor financiare ale lui Gaulica Valeriu.

Partea acuzării nu a demonstrat că, Schițco Vladimir cunoștea de la momentul primirii banilor de la Gaulica Valeriu că, nu-i va utiliza conform destinației și angajamentelor asumate și că, avea intenția de a însuși aceste sume primite, fapt care demonstrează lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie și lipsa de temeinicie a concluziei primei instanțe precum că între părți nu au fost raporturi civile.

În circumstanțele date, instanța de apel a constatat prezența raporturilor de natură juridică civilă - și anume relații care pot fi asimilate contractului de antrepriză în construcții, împrejurările stabilite, coroborate cu acțiunile inculpatului, ducând la concluzia că între inculpat și partea vătămată a existat un acord de voință verbal, în baza căruia inculpatul urma să efectueze lucrări de reparații în apartamentul părții vătămate pe banii acestuia și în modul dorit de acesta, lucrările în cauză fiind efectuate parțial din motiv că s-au terminat banii și că vecinii au protestat, deoarece partea vătămată nu avea acordul lor, iar soluționarea acestui litigiu cu caracter civil urma să aibă loc prin intentarea unei acțiuni civile împotriva lui Schițco Vladimir.

Martorii audiați au confirmat că, inculpatul a procurat materiale de construcție și au efectuat lucrări. Însăși partea vătămată declară că, au fost efectuate anumite lucrări, la momentul încheierii acordului verbal, inculpatul nu avea drept scop însușirea bunurilor părții vătămate fără îndeplinirea angajamentului asumat de efectuare a lucrărilor de reparație, atâta timp cât o parte din lucrări au fost efectuate, așa cum declară martorii.

Contrar afirmațiilor părții vătămate precum că, i-a dat inculpatului bani cu împrumut, instanța de apel a reținut că, între părți nu a fost semnată o recipisă care să confirme acest fapt, iar coroborând declarațiile martorilor precum că au fost procurate materiale de construcție și că le-a fost achitat salariu, rezultă că, inculpatul nu a însușit banii părții vătămate. Organul de urmărire penală nu a efectuat o cercetare la fața locului pentru a stabili volumul lucrărilor efectuate, pentru a combate eventual declarațiile inculpatului precum că au fost efectuate lucrări, sau pentru a confirma declarațiile părții vătămate că nu au fost efectuate lucrări de reparații or, doar stabilirea acestor circumstanțe referitor la existența sau nu a prejudiciului cauzat, ar fi permis înaintarea sau nu a învinuirii, fapt ce nu confirmă natura juridică penală a raporturilor dintre inculpat și partea vătămată și nici justifică intervenirea legii penale.

Componenta infracțiunii (totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală) este temeiul juridic al răspunderii penale potrivit art. 51 Cod penal. Dacă în urma administrării probelor se constată că faptei concrete îi lipsesc anumite elemente sau semne a elementelor prevăzute de partea generală și partea specială a Codului penal care ar permite calificarea acesteia drept o infracțiune și nu este posibilă schimbarea încadrării juridice într-o altă infracțiune, urmează să se dispună soluția achitării.

În cadrul examinării cauzei nu s-a confirmat întrunirea componenței infracțiunii art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, prin urmare instanța de apel a dispus achitarea inculpatului Schițco Vladimir pe învinuirea înaintată.

11. Decizia instanței de apel din 15 mai 2019, pronunțată motivat la **12 iunie 2019**, a fost atacată cu recurs ordinar la data de **18 iunie 2019** de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi soluții potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Schițco Vladimir să fie recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, în rest cu menținerea dispozițiilor sentinței, fără modificări.

11.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a invocat:

- instanța de apel nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect al complexului factic nestabilit, astfel încât nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercelate și apreciate la justa lor valoare;

- instanța de apel a speculat pe caracterul nefundamental al declarațiilor părții vătămate și martorilor acuzării;

- instanța de apel nu a supus unei aprecieri minuțioase materialul probator administrat în cauză, sub aspectul laturii subiective a faptei imputate inculpatului care semnalizează o intenție cu rea-credință de inducere a părții vătămate în eroare și profitând de încrederea acestuia, determinându-l să-i transmită banii și bunurile, cu consecința deposedării de acestea;

- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în calitate de temei pentru casarea deciziei atacate, a invocat incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând respectivul temei în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

Motivul principal invocat de către recurent vizează critica aprecierii probelor de către instanța de apel. În contextul dat, Colegiul penal reține că, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat.

Astfel, este necesar de a menționa că, potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Totodată, Colegiul penal statuează că, critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că judecând apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, corect achitând inculpatul de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cert că inculpatul nu a săvârșit acțiuni de escrocherie în privința părții vătămate, Gaulica Valeriu.

Astfel, instanța de apel, conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul și ținând seama de stipulările art. 27 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere obiectivă, care au format convingerea instanței că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, respectând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a supus unei cercetări și verificări minuțioase a tuturor probelor administrate în cauză.

Totodată, Colegiul penal ține să remarce că, instanța de apel la rejudecarea cauzei a ținut cont de motivele casării deciziei anterioare,

invocate de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în decizia din 12 martie 2019, s-a condus de prevederile art. 436 Cod de procedură penală și a înlăturat erorile constatate de instanța de recurs (pct.9.1. din prezenta decizie) și a pronunțat o decizie legală și întemeiată pe prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Colegiul penal respinge și celelalte alegații ale procurorului precum că, inculpatul intenționat a dezinformat partea vătămată prin denaturarea informațiilor cu privire la lucrările executate, or, din ansamblul probelor administrate în respectiva cauză penală se dovedește indubitabil faptul că partea acuzării nu a demonstrat că, Schițco Vladimir din momentul primirii banilor de la Gaulica Valeriu intenționa de a nu-i utiliza conform destinației și angajamentelor asumate precum și faptul că avea intenția de a însuși aceste sume primite, fapt care demonstrează lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie și lipsa de temeinicie a concluziei primei instanțe precum că între părți nu au fost raporturi civile.

Astfel, la caz a fost stabilită prezența raporturilor de natură juridică civilă - și anume relații care pot fi asimilate contractului de antrepriză în construcții, împrejurările stabilite, coroborate cu acțiunile inculpatului, ducând la concluzia că între inculpat și partea vătămată a existat un acord de voință verbal, în baza căruia inculpatul urma să efectueze lucrări de reparații în apartamentul părții vătămate pe banii acestuia și în modul dorit de acesta, lucrările în cauză fiind efectuate parțial din motiv că s-au terminat banii și că vecinii au protestat, deoarece partea vătămată nu avea acordul lor, iar soluționarea acestui litigiu cu caracter civil urma să aibă loc prin intentarea unei acțiuni civile împotriva lui Schițco Vladimir.

Colegiul penal notează că, conform art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă, mai mult ca atât nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

La fel, conform art. 389 alin. (1) Cod procedură penală, sentința de condamnare poate fi adoptată numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, trebuie să fie interpretate în favoarea inculpatului. În aceste condiții, instanța de recurs consideră că, nu a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, ce ar servi

drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au determinat admiterea apelului avocatului Zaharia Sergiu în numele inculpatului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal conchide că, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror urmând a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2019, în cauza penală în privința lui *Schițco Vladimir XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 31 ianuarie 2020.

Președinte

Boico Victor

Judecători

Chișcă-Doneva Tamara

Stratulat Galina